Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, կոնսորցիումի միջոցով գործարկվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում, «Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանդեպ անտարբերության հիմնախնդիրը» թեմայով մարտի 22-ին, կազմակերպել էր հանրային քննարկում:

Հանրային քննարկման մասնակիցները, քննարկելով ներկայացված ոլորտում առկա խնդիրները մշակել են առաջարկությունների փաթեթ խնդիրները կարգավորելու և որոշակիորեն խթանելու համար:

Ներկայացնում ենք առաջարկությունները.

- Հնարավորություն տալ տարեց մարդկանց՝ ազատորեն ընտրելու իրենց կենսակերպը և վարելու անկախ կյանք իրենց հոգեհարազատ միջավայրում այնքան, ինչքան նրանք ցանկանում են և ի վիճակի են հետևյալ միջոցներով.

  ա) նրանց կարիքներին և առողջական վիճակին հարմար բնակավայրի կամ նրանց բնակավայրում հարմարեցման նպատակով համապատասխան օժանդակության տրամադրում,

  բ) նրանց վիճակով պայմանավորված՝ առողջական խնամք և ծառայություններ, - երաշխավորել համապատասխան աջակցություն հաստատություններում բնակվող տարեց մարդկանց, հարգելով նրանց մենությունը, և մասնակցություն հաստատությունում կյանքի պայմանների վերաբերյալ որոշումների ընդունմանը:
- Թոշակների ավելացում
  ա) Ապահովել Ոսկե սերնդի ներկայացուցիչների ֆինանսական անկախությունը եւ կայունությունը՝ թոշակների ավելացման միջոցով:
  բ) Թոշակների ավելացումը կբերի ոչ միայն արդյունաբերական, այլեւ մշակութային արտադրանքի եւ ծառայությունների (այդ թվում՝ կրթական եւ առողջապահական ոլորտի) վրա վճարողունակ պահանջարկի ավելացմանը, ինչն իր հերթին կխթանի այդ բոլոր ոլորտների զարգացումը:
  գ) Կենսաթոշակների չափի ավելացումը կբերի ոչ միայն տարեց մարդկանց, այլ ընդհանուր՝ բնակչության շրջանում աղքատության հաղթահարմանը:
  դ) Նվազագույն կենսաթոշակի չափը պետք է առաջիկա 2-3 տարվա ընթացքում ավելացվի մինչեւ 110.000 դրամ՝ հաշվարկված 2019թ. գներով:
- Ոսկե սերնդի մարդկանց մարզա-մշակութային կյանքի կազմակերպում

ա) Խթանել տարեց մարդկանց մտածողության փոփոխությունը եւ շարժունակության ավելացումը՝ մարզա-մշակութային կյանքին նրանց հետագա ակտիվ ինտեգրմամբ:

բ)Ֆինանսավորել Ոսկե սերնդի կենտրոնների հիմնադրումը բոլոր բնակավայրերում, իսկ խոշոր քաղաքներում՝ դրանց բոլոր թաղերում:

գ)Անհատույց տրամադրել տարածքներ բոլոր այն կազմակերպություններին, որոնք հայտ կներկայացնեն իշխանություններին՝ ոսկե սերնդի մարդկանց համար ըստ հետաքրքրությունների (մարզական, մշակութային, կրթական, գիտական եւ այլն) ակումբների, խմբակների, միջոցառումների կազմակերպման համար, տրամադրել ավտոբուսներ՝ խմբերով շրջագայություններ կազմակերպելու համար Հայաստանի տեսարժան վայրերով:

դ)Քարոզել տարեցների համար առողջ ապրելակերպ եւ առողջ սննդակարգ: Այս ուղղությամբ խրախուսել ԶԼՄ-ներով, հատկապես հեռուստատեսությամբ (ներառյալ՝ առցանց) համապատասխան հաղորդումների եւ դասընթացների իրականացմանը:

- Խորհրդային շրջանի ավանդների վերադարձ

  ա) Խորհրդային խնայբանկերում ներդրված ավանդների վերադարձ 70-ն անց բոլոր տարեց մարդկանց:

  բ)Ամուսնու մահվան դեպքում՝ նրա անունով ներդրված ավանդը վերաձեւակերպել կենդանի մնացած ամուսնու անվամբ:

  գ)Տալ ավանդները ժառանգելու իրավունք:

  դ)Աղքատության շեմից ցածր գտնվող բոլոր կենսաթոշակառուներին վերադարձնել ավանդները՝ անկախ տարիքից:

  ե)Ավանդները վերադարձնելուց ապահովվել արժանապատիվ եւ խելամիտ ինդեքսավորում:

- Սոցիալական պատասխանատվություն՝ միայնակ տարեցների հանդեպ

  ա)Ապահովել տարեց մարդկանց հետ աշխատող սոցիալական աշխատողների եւ հոգեբանների բավարար քանակ, այդ թվում՝ նրանց վարձատրության ավելացման միջոցով:
  բ)Երաշխավորել տնային պայմաններում խնամքի կարիք ունեցող բոլոր տարեց մարդկանց սոցիալական աշխատողների կցագրում:
  գ)Ապահովել սոցիալապես անապահով կենսաթոշակառուների համար անվճար որակյալ ամենամյա բուժզննման համար վճարային սերտիֆիկատների տրամադրում:
- Ոսկե սերնդի համալսարաններ, կրթական ոլորտ

ա) Խրախուսել, սուբսիդավորել Ոսկե սերնդի համար նախատեսված համալսարանների/կրթական հաստատությունների ստեղծումը ամբողջ հանրապետության տարածքում: Այդ համալսարաններում ոսկե սերնդի այն մարդիկ, ովքեր ցանկություն ունեն շարունակելու աշխատանքային գործունեությունը կվերապատրաստվեն իրենց մասնագիտությամբ կամ ձեռք կբերեն նոր մասնագիտություններ՝ աշխատաշուկայում իրենց արժանի տեղը զբղեցնելու համար:

բ) Ընդ որում, ոսկե սերնդի համալսարաններում որպես դասախոսներ կարող են ներգրավվել հենց տարեց, բայց փորձառու մասնագետներ:

գ) Համապատասխան ընտրություն անցած տարեց մարդիկ կարող են ներգրավվել մանկապարտեզներում եւ մանկատներում որպես դայակներ կամ խորհրդատուներ, այդ թվում՝ կամավորության հիմունքներով:

Հավելված 4

Ենթադրամաշնորհային ծրագրի պատմողական (նկարագրական) հաշվետվություն

Ներկայացնող Կոալիցիան[1]	*Ենթադրամաշնորհային ծրագրի ղեկավարը*
Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիա «Լրագրողներ Հանուն Մարդու Իրավունքների» ՀԿ «Հավասար իրավունքներ, հավասար հնարավորություններ» հաշմանդամություն ունեցող անձանց ՀԿ «Իրավունքի Ուժ» ՀԿ «Ազատ լրագրողների ասոցիացիա» ՀԿ «Համայնքային Համախմբման և Աջակցության Կենտրոն» ՀԿ «Մարդու Իրավունքների Միջազգային Հանրություն ՀԿ «Տնտեսական Իրավունքի կենտրոն» ՀԿ «Քաղաքացի, Հարկատու-Բիզնես իրավապաշտպան» ՀԿ «Լրագրողներ հանուն ապագայի» ՀԿ «Ազատ քաղաքացի քաղաքացիական նախաձեռնությունների աջակցման կենտրոն» ՀԿ	Ժաննա Ալեքսանյան
Ենթադրամաշնորհի համարը	*Հաշվետու ժամանակահատված*[2]
ENI/2016/382-304- Coalition-2-1	01.01.2019.-.30.06.2019 թթ.

[1] Նշել կոալիցիայի անվանումը:
[2] Նշել   այն ժամանակահատվածը, որի համար ներկայացվում է հաշվետվությունը, օր. ամսական հաշվետվության դեպքում ամսվա առաջին և վերջին օրերը, ամիսը, տարեթիվը:

Ա. Հաշվետու ժամանակահատվածում իրականացված գործունեությունը

1) **Հաշվետու ժամանակահատվածի հիմնական ձեռքբերումների/հաջողությունների հակիրճ նկարագիրը.**

Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան(այսուհետ՝ Կոալիցիա) հունվար-հունիս ամիսներին ունեցել է մի շարք ձեռքբերումներ առանձին նպատակների ուղղությաբ։ Սակայն հակիրճ ներկայացնենք այս մասում ձեռքբերումներից կարևորները, որոնք աչքի են ընկնում իրենց աշխատատարությամբ ինչպես նաև օգտակարությամբ։

Կազմվել և գործածության է հանձնվել Կոալիցիայի կայքը, որտեղ տեղ են գտել Կոլիացիայի բոլոր միջոցառումների ամփոփ նկարագրերը, խրագրերն ու լուսանկարները։

Կալիցիան 30.06.2019թ-ի դրությամբ ունի 10 անդամ, որոնցից 3-ը՝ մարզից, 7-ը ՝ Երևան քաղաքից, 5-ը ղեկավարվում է կնոջ կողմից։ Կառավարման խորհրդի անդամների թիվը 4-ն է, որից 2-ը՝ կին։
Կոալիցիան ունի հետևյալ փաստաթղթերը՝ կոալիցիայի կանոնակարգ, համաձայնագիր։

Կազմակերպվել են թեմատիկ 7 քննարկումներ՝

1. Փետրվարի 5-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Եկամային հարկի համահարթեցման սկզբունքի վիճարկումը սոցիալական իրավունքների և սոցիալական արդարության տեսանկյունից»** թեմայով։
2. Փետրվարի 27-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Բանակում մարդու իրավունքների խախտումների և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները»** թեմայով։
3. Մարտի 15-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Դվին» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում «**Կարմիր գծերը վճարովի կայանատեղիներ են, թե՞...**» թեմայով։
4. Մարտի 22-ին Անի Պլազա հյուրանոցի «Գառնի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանդեպ անտարբերության հիմնախնդիրը»** թեմայով։
5. Ապրիլի 19-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում»** թեմայով։
6. Մայիսի 29-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Դվին» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում «**Հաշմանդամությու ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպաություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները**» թեմայով։
7. Հունիսի 4-ին, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» կազմակերպում է հանրային քննարկում **«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»** թեմայով։

Նշենք նաև, որ «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» 2 մի քանի մարզերում կազմակերպել էր քննարկումներ՝ Հունիսի 20-ին, Արարատի մարզի Վեդի քաղաքում «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» կազմակերպում է հանրային քննարկում **«ՀՀ քաղաքացիների սոցիալական եւ առողջապահական իրավունքի պաշտպանության հիմնախնդիրները Արարատի մարզի օրինակով»** թեմայով: Հունիսի 26-ին Վանաձոր քաղաքում կազմակերպվել է «**Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հասարակության մեջ ինտեգրվելու խնդիրները Վանաձորի օրինակով»** թեմայով քննարկում:

Նպատակ 4.-ի ուղղությամբ կատարվել է հետևյալ աշխատանք. Կազմակերպված քննարկումների և հանդիպումների արդյունքում առաջարկությունների փաթեթներն ամբողջացվել է և ուղարկվել ՀՀ կառավարություն:

2) **Առանձին նպատակների ուղղությամբ իրականացված գործունեության նկարագիրը[3].**

Նպատակ 1. Մարդու իրավունքների ոլորտին վերաբերող և հանրային առավել լայն հնչեղություն ստացած հիմնախնդիրների լուծումների հրապարակային, քաղհասարակություն-կառավարություն որոնում և մշակում:

Այս նպատակի ուղղությամբ Մարդու իրավունքների կոալիցիան որոնել գտել էր հասարակաության առավել շատ հետաքրքրող խնդիրները, որոնց վերաբերյալ կազմակերպել էր հանրային քննարկումներ: Հրավիրելով ոլորտին քաջատեղյակ քաղաքացիներին, ՀԿ սեկտորի ներկայացուցիչներին, ինչպես նաև քաղաքական գործիչներին:

- Փետրվարի 5-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Եկամային հարկի համահարթեցման սկզբունքի վիճարկումը սոցիալական իրավունքների և սոցիալական արդարության տեսանկյունից»** թեմայով: Հանրային քննարկմանը մասնակցել են 38 մասնակից՝ 9 իգական, 27-ը՝ արական: 15 ՀԿ-ներկայացուցիչներ՝ 12-ը ղեկավարվում են տղամարդկանց, իսկ 3-ը՝ կանանց կողմից:

1. Միջոցառումը ուղիղ եթերով լուսաբանվել է **1in.am** լրատվական կայքը՝ [««Եկամտահարկի համահարթեցման սկզբունքի վիճարկումը սոցիալական իրավունքների տեսանկյունից». քննարկում»](#) վերնագրով:

---

[3] Նկարագրել յուրաքանչյուր նպատակի համար նախատեսված և իրականացված՝ 1. բոլոր միջոցառումները՝ քանակական և որակական ցուցանիշներով *(ինչպես օր. մշակված հայեցակարգ/փաստաթուղթ, ստեղծված/գործող կայք, կոալիցիային անդամակցող նոր ՔՀԿ-ների թիվ, միջոցառմանը մասնակից ՔՀԿ-ների թիվ, կանանց/տղամարդկանց/ կողմից ղեկավարվող ՔՀԿ-ների թիվ/բաժին (%), մասնակից կանանց/տղամարդկանց թիվ/բաժին* , , 2արձանագրված ձեռք բերումները՝ տվյալ նպատակին հասնելու ուղղությամբ, 3արձանագրված դժվարությունները/խնդիրները, դրանց հաղթահարման/ուծման ուղղությամբ կատարված քայլերը, **4.** նախատեսված գործողությունների՝ ժամանակացույցից շեղումները և դրանց հիմնավորումները, 5 լուսաբանումները՝ հղումներով:

2. Հանրային քննարկմանը անդրադարձել է նաև **iravaban.net**-ը, հրապարակելով հոդված՝ «Եկամտային հարկի համահարթ սկզբունքի կիրառումը սոցիալական անարդարության խնդիր է առաջ բերելու. կառավարությանը ներկայացվում են առաջարկներ» վերնագրով:
3. Forrights.am-ը՝ «Կառավարությունը պետք է հրաժարվի եկամտային հարկի համահարթ սկզբունքի կիրառման մտադրությունից»

- Փետրվարի 27-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Բանակում մարդու իրավունքների խախտումների և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները»** թեմայով: Քննարկմանը մասնակցել են 60 քաղաքացի՝ 23 արական, 37՝ իգական սեռի ներկայացուցիչ: 9 ՀԿ-ների ներկայացուցիչներ՝ 7- ղեկավարվում է տղամարդկանց կողմից, իսկ 2-ը՝ կանանց:

1. Միջոցառումը ուղիղ եթերով լուսաբանվել է **Factor.am** լրատվական կայքը՝ «Բանակում մարդու իրավունքների խախտումների և դրանց կանխարգելման մեխանիզմների թեմայով քննարկում» վերնագրով:

Ինչպես նաև առանձին նյութերով անդրադարձել էր հանրային քննարկմանը՝

2. Զինվորը չի գնում բանակ, որ ինքնասպան լինի. բանակի խնդիրները՝ ուշադրության կենտրոնում
3. Ինչպե՞ս սպայի կողմից սեռական բռնության ենթարկված զինծառայողը դարձավ մեղադրյալ. Հայարփի Սարգսյան
4. Բանակում հանցագործությունների անտեսողները մեր բանակի թշնամիներն են. Անդրանիկ Քոչարյան
5. Հոգևորականի գործունեությունը զորամասում պատի պես բան է դառնում սպայի ու զինվորի միջև. Հովսեփ Խուրշուդյան
6. Զինծառայող Յուրիկ Բրոյանին ՌՈ-ում խոշտանգել են, հարվածել են գլխին. փաստաբան
7. Ի՞նչ է կատարվում Մարտակերտի զորամասում. 6 դեպք է գրանցվել
8. Եթե զինծառայողն ինքնասպան է լինում, ուրեմն զորամասը պետք է լուծարել. Անդրանիկ Քոչարյան

Հանրային քննարկումը լուսաբանել է նաև **1in.am** լրատվականը, հրապարակելով նյութեր հետևյալ վերնագրերով՝

9. Զինծառայող Յուրիկ Բրոյանը ցնցումների մեջ էր, ասում էին՝ «սիմուլյանտ» է. Ժաննա Ալեքսանյան
10. Չի լինելու, որ բանակում մահանան, և մեկը փորձի դա կոծկել. Անդրանիկ Քոչարյան

Լուսաբանել է նաև **panorama.am**-ը՝

11. Չկա սպա, որը պատասխանատվության է ենթարկվում, կա միայն պատասխանատվության ենթարկվող շարքային զինծառայող. իրավապաշտպան
12. Չի լինելու, որ մի զինվոր մահանա, և մեկը փորձի դա կոծկել. Անդրանիկ Քոչարյան

Ankakh.com՝

13. Բանակում այլևս հանցագործությունները չեն կոծկվելու. Անդրանիկ Քոչարյան

Iravaban.net՝

14. Գիշերամիզությունը մտցված է բանակում ծառայելու հիվանդությունների ցանկում, պատկերացնու՞մ եք այդ երեխայի ճակատագիրը 2 տարում. Անդրանիկ Քոչարյան
15. Մարդու իրավունքների խախտումները բանակում և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները. թեժ քննարկում քաղհասարակության և պատկան մարմինների միջև

16. Քննարկմանը անդրադարձել է նաև **Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա**յի պաշտոնական կայքը՝ **armla.am**-ը, հրապարակելով հոդված «Մարդու իրավունքները բանակում և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները. թեժ քննարկում քաղհասարակության և պատկան մարմինների միջև»:
17. Քննարկումը լուսաբանել է նաև **«Արմենիա»** ՀԸ-ն՝ «Մարդու իրավունքները բանակում. 2018-ին բանակում տեղի է ունեցել ինքնասպանության 11 դեպք»:

18. **Հանրային հեռուստաընկերության** լրատվական թողարկումը ևս անդրադարձել է քննարկմանը՝
19. «Ինչպես բացառել բանակում արատավոր երևույթները»:
20. **24news.am** կայքը ևս անդրադարձել է քննարկմանը՝ հրապարակելով մի քանի հոդվածներ՝
21. Հրամանատարներն անպատժելի են, բոլոր դեպքերում պատժվում է շարքային զինվորը. Ժաննա Ալեքսանյան
22. Հեղափոխությունը զինվորական պաշտոնյաների շարքեր չի հասել. Մովսես Արիստակեսյան
23. Սպան սեռական բնույթի գործողություն էր կատարել զինվորի նկատմամբ. փաստաբան
24. Զինծառայող Յուրիկ Բրոյանը ցնցումների մեջ էր, ասում էին՝ «սիմուլյանտ» է. Ժաննա Ալեքսանյան
25. Չի՛ լինելու, որ բանակում մահանան, և մեկը փորձի դա կոծկել. Անդրանիկ Քոչարյան
26. **Forrights.am**-ի անդրադարրձը «Բանակում մարդու իրավունքների խախտումների և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները» թեմային՝
27. «Ինքնասպանության դեպքերը փաստում են, որ բանակում ակնհայտ բռնության մթնոլորտ կա»
28. «Հասնելու ենք նրան, որ մեկ զինվորի մահը պետության համար դառնալու է խնդիր». Անդրանիկ Քոչարյան

Գալա ՀԸ-ի անդրադարձը՝

29. «Զինվորական դատախազության հանդեպ վստահություն չունեմ». փաստաբան
30. «Չի լինելու, որ բանակում մահանան, և մեկը փորձի դա կոծկել». Անդրանիկ Քոչարյան

31. «Չկա սպա, որը պատասխանատվության է ենթարկվում, կա միայն մեղավոր զինվոր». Ժաննա Ալեքսանյան
32. Միջոցառմանը անդրադարձել է նաև **5-րդ ալիքի «**Հայլուր» լրատվական ծրագիրը՝ 37:41-38:16

- Մարտի 15-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Դվին» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում «**Կարմիր գծերը վճարովի կայանատեղիներ են, թե՞...**» թեմայով: Մասնակցել են 21 քաղաքացի՝ 6-ը իգական սեռի, իսկ 15-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ էր: ՀԿ-ներից 1-ը ղեկավարվում է կնոջ, իսկ 4-ը՝ տղամարդու կողմից:

1. Միջոցառումը ուղիղ եթերով հեռարձակել է **1in.am** լրատվական կայքը՝ «Կարմիր գծերի վճարը հակասահմանադրական է, կոչ ենք անում չվճարել» վերնագրով:
2. Հանրային քննարկմանը անդրադարձել է նաև **Հանրային ՀԸ-ը,** պատրաստելով ռեպորտաժ «Հանրային քննարկում՝ կարմիր գծերի թեմայով» վերնագրով:
3. **Forrights.am**-ի անդրադարրձը ««Կարմիր գծերը պետք է վերացվեն՝ անկախ նրանից, թե կկիրառվի օրինական, թե ոչ օրինական վարչարարություն».Էդուարդ Բաղդյան»:
4. **Tert.am** կայքը ևս անդրադարձել է հանրային քննարկմանը, հրապարակելով հոդված
5. ««Կարմիր գծերի վճարը հակասահմանադրական է, կոչ ենք անում չվճարել». հանրային քննարկում» վերագրով:

- Մարտի 22-ին Անի Պլազա հյուրանոցի «Գառնի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանդեպ անտարբերության հիմնախնդիրը»** թեմայով: 34 քաղաքացիներից 27-ը իգական սեռի ներկայացուցիչ, իսկ 7-ը՝ արական սեռի; 10 ՀԿ՝ 4-ը ղեկավարվում են կանանց, իսկ 6-ը արական սեռի ներկայացուցչի կողմից:

1. Միջոցառումը լուսաբանել է **iravaban.net-ը**՝ **«**Ոչ թե տարեցներ կամ ծերեր, այլ՝ ոսկե սերունդ. քննարկում տարեցների հիմնախնդիրների վերաբերյալ» հոդված է հրապարակել:
2. **Forrights.am**-ը ևս անդրադարձել է հանրային քննարկմանը, հրապարակելով հոդված «Թոշակի անցնելուց հետո մարդիկ նոր են սկսում լիարժեք կյանքով ապրել». Հանրային քննարկում տարեց մարդկանց հիմնախնդիրները թեմայով» վերնագրով:
3. **Իրավաբանների հայկական ասոցիացիայի պաշտոնական կայքը**՝ **armla.am-ը** ևս անդրադարձել է հանրային քննարկմանը և հրապարակել է հոդված «Ոչ թե տարեցներ կամ ծերեր, այլ՝ ոսկե սերունդ. քննարկում տարեցների հիմնախնդիրների վերաբերյալ» վերնագրով:

- Ապրիլի 19-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում»** թեմայով: «Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում» թեմայով հանրային քննարկմանը մասնակցել են 28 քաղաքացի՝ 15-ը իգական սեռի, իսկ 13-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ էր: Քննարկման մասնակից 10 ՀԿ-ներից 4-ը ղեկավարվում է կնոջ կողմից, իսկ 6-ը՝ տղամարդու:

1. Հանրային քննարկումը լուսաբանել են **Forright.am**-ը հրապարեկելով հոդվածներ՝
2. «Կառավարությունը պետք է ձեռնարկի համապետական արշավ՝ ատելության հիմքով հանցագործությունների բացառման ուղղությամբ»

3. [«Չպետք է կորցնենք մեզ ու փաստաբանի շահը պաշտպանելիս մոռանանք ՀՀ քաղաքացու գերագույն արժեքի շահը, որտեղ նա պետք է պաշտպանված լինի»]

4. Iravaban.net կայքը ևս անդրադարձել է հանրային քննարկմանը, հրապարակելով հոդված [«Ատելության խոսք իրավապաշտպանների, լրագրողների, քաղաքացիական ակտիվիստների նկատմամբ. քանի՞ քրեական գործ կա հարուցված»] վերագրով:
5. Pastinfo-ն հրապարակել է հոդված [«2018 թվականի ընթացքում լրագրողների գործունեությունը խոչընդոտելու դեպքերի առթիվ հարուցվել է 12 քրեական գործ»] վերնագրով:

Yerevan.today լրատվական կայքը հրապարակել է տեսանյութեր հանրային քննարկումներից հետևյալ վերնագրերով՝

6. [«Պետությունը պետք է ապահովի փաստաբանի պաշտպանվածությունը. Մանվել Գրիգորյանի փաստաբան»]
7. [«Ատելության խոսքի տարածումն ու իշխանության անելիքները. քննարկում»]

- Մայիսի 29-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Դվին» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Հաշմանդամությու ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպաություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները»** թեմայով: «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպաություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները» թեմայով մասնակցել են 15 քաղաքացի՝ 10-ը իգական սեռի, իսկ 5-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ էր: Քննարկման մասնակից 6 ՀԿ-ներից 3-ը ղեկավարվում է կնոջ կողմից, իսկ 3-ը՝ տղամարդու:

1. Հանրային քննարկումը լուսաբանել են Forright.am-ը հրապարեկելով հոդվածներ՝

   [«Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները». հանրային քննարկում]

- Հունիսի 4-ին, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» կազմակերպում է հանրային քննարկում **«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»** թեմայով: Քննարկմանը մասնակցել են 21 քաղաքացի՝ 13-ը իգական սեռի, իսկ 8-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ էր: Քննարկման մասնակից 6 ՀԿ-ներից 3-ը ղեկավարվում է կնոջ կողմից, իսկ 3-ը՝ տղամարդու:

   Հանրային քննարկումը լուսաբանել են Forright.am-ը հրապարեկելով հոդվածներ՝

1. [«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում». քննարկում]

   Քննարկումը լուսաբանել է նաև jnews.am կայքը

2. [«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»]

Նպատակ 2. Մարդու իրավունքների պաշտպանության Կոալիցիայի կարողությունների զարգացումը:

Կոալիցիայի անդամները ծրագրի շրջանակներում հանդիպումներ են ունեցել, ինչպես նաև կապ են պահպանել օնլայն հարթակում՝ նամակագրական կապի միջոցով քննարկել են հետագա միջոցառումների աշխատանքային քննարկումների կազմակերպում:

Կոալիցիային անդամակցող ՔԿՀ-ների թիվը 10 է՝ 5-ը ղեկավարվում են կանանց կողմից, մյուս 5-ը տղամարդկանց՝ 50/50:

Կոալիցիային անդամակցող նոր ՔԿՀ-ներ չկան:

Ծրագրով նախատեսված պատրաստված [կայք,](#) բաներ, նոթատետրեր:

Այս նպատակի ուղղությամբ **ապրլին 29-ին**, «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» ՀԿ գրասենյալում կազմակերպվել է ուսուցում կոալիցիայի անդամների համար **«Էթիկայի կանոններ՝ ներառյալ շահերի բախման քաղաքականություն»** թեմայով:

Մայիսի 8-ին, «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» ՀԿ գրասենյալում կազմակերպվել է կոալիցիայի ուսուցում **«Մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտի հանրային վերահսկողության իրականացում»:**

Մայսի 27-ին, «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» ՀԿ գրասենյալում կազմակերպվել է ուսուցում կոալիցիայի անդամների համար **«Ռազմավարական պլանավորում»** թեմայով:

Մայիսի 20-ին, «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» ՀԿ գրասենյալում կազմակերպվել է ուսուցում կոալիցիայի անդամների համար **«Մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտի փաստարկված քաղաքականությունների մշակում»** թեմայով:

Հունիսի 21-ին «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» ՀԿ գրասենյալում կազմակերպվել է կոալիցիայի ուսուցում **«Ֆինանսների հայթայթում, ներառյալ ծրագրի առաջարկի պատրաստում»** թեմայով:

Հունսի 28-ին, «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» ՀԿ գրասենյալում կազմակերպվել է ուսուցում կոալիցիայի անդամների համար ուսուցում **«Կոալիցիայի անդամների ռեսուրսների, կարողությունների արդյունավետ կառավարում կոալիցիայի զարգացում»** թեմայով:

Նպատակ 3. «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրի շրջանակներում ներկայումս իրականացվող ենթադրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում պլանավորած փաստարկված հանրային քաղաքականությունների մասով արդյունքների ձեռք բերման հետ սիներգիայի ապահովում:

Այս նպատակի ուղղությամբ կատարվել է հետևյալ աշխատանքը,մայիս- հունիս ամիսներին վերջնականացվել են փետրվարի 7-ին, **«Եկամտային հարկի համահարթեցման սկզբունքի**

վիճարկումը սոցիալական իրավունքների եւ սոցիալական արդարության տեսանկյունից» թեմայով քննարկման ընթացքում մշակված առաջարկությունների փաթեթը, որը նախատեսվում է ուղարկվել է կառավարություն:

Վերջնականացվել է մարտի 22-ին **«Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանեպ անտարբերության հիմնախնդիրը»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթը ևս, որը նախնական տարբերակով ուղարկել էինք մասնակից ՀԿ-ներին, արձագանք չլինելու պարագայում մարզերում քննարկումներից հետո ուղարկվել է Կառավարություն:

Մարտի 15-ին **«Կարմիր գծերը վճարովի կայանատեղեր են, թե՞…»** թեմայի քննարկման առաջարկությունների փաթեթի նախնական տարբերակը ևս ուղղարկվել է հանրային քննարկման մասնակիցներին, սակայն կրկին ոչ-ոք չի պատասխանել, արդյունքում հունիսին արդեն վերջնականացված ամբողջական փաթեթը մյուս առաջարկությունների հետ ուղարկել ենք Կառավարություն:

Փետրվարի 27-ին **«Մարդու իրավունքների խախտումները բանակում և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները»** թեմայով քննարկման ժամանակ մշակված առաջարկությունների փաթեթներն ուղղարկվել է ներկաներին և մայիս ամսին ստացել ենք պատասխան Զինդատախազությունից և ՊՆ-ից, որոնք վերամշակվել են և ուղարկվել ԱԺ Պաշտպանության, ազգային անվտանգության և ներքին գործերի հանձնաժողովին, արդյունքում հունիսին արդեն վերջնականացված ամբողջական փաթեթը մյուս առաջարկությունների հետ ուղարկել ենք Կառավարություն:

Ապրիլի 19-ին կայացած **«Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթներն ուղարկվել է քննարկմանը ներկա բոլոր մասնակիցներին, արդյունքում հունիսին արդեն վերջնականացված ամբողջական փաթեթը մյուս առաջարկությունների հետ ուղարկել ենք Կառավարություն:

Մայիսի 29-ին կայացած **«Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները»** Թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթներն ուղղակիվել են մասնակիցներին, արդյունքում հունիսին արդեն վերջնականացված ամբողջական փաթեթը մյուս առաջարկությունների հետ ուղարկել ենք Կառավարություն:

Հունիսի 4-ին կայացած **«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթներն ուղղարկվել են մասնակիցներին, արդյունքում հունիսին արդեն վերջնականացված ամբողջական փաթեթը մյուս առաջարկությունների հետ ուղարկել ենք Կառավարություն:

Նպատակ 4. Կառավարությանն ուղղված առաջարկությունների մշակում՝ ըստ 7 թեմատիկ հանրային լսումների:

Բոլոր 7 թեմատիկ հանրային լսումների արդյունքում, ինչպես նաև մարզեր 3 այցերի արդյունքներում վերջնականացվել են առաջարկությունների փաթեթները և ուղղարկվել են ՀՀ Կառավարություն:

Վերջնականացված առաջարկությունների փաթեթներ.

1. **«Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանեպ անտարբերության հիմնախնդիրը»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ
2. **«Եկամտային հարկի համահարթեցման սկզբունքի վիճարկումը սոցիալական իրավունքների եւ սոցիալական արդարության տեսանկյունից»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ
3. **«Կարմիր գծերը վճարովի կայանատեղեր են, թե՞…»** թեմայի քննարկման առաջարկությունների փաթեթ
4. **«Մարդու իրավունքների խախտումները բանակում և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները»** թեմայով քննարկման ժամանակ մշակված առաջարկությունների փաթեթ
5. **«Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ
6. **«Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները»** Թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ
7. **«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ

Նպատակ 5. 3 մարզերում հանրային քննարկումների կազմակերպում և դրանց ընթացքում մինչ այդ իրականացված 7 Հանրային լսումների արդյունքների ներկայացում քաղաքացիական հասարակության ՏԻՄ ներկայացուցիչներին:

Հունիսի 20-ին, **«ՀՀ քաղաքացիների սոցիալական և առողջապահական իրավունքի պաշտպանության հիմնախնդիրները Արարատի մարզի օրինակով»** թեմայով քննարկում կազմակերպվեց քննարկում Արարատի մարզի Վեդի քաղաքի «Ուսումնական կենտրոնում» (ք. Վեդի Թումանյան 6, Քաղաքապետարանի շենքում):

«ՀՀ քաղաքացիների սոցիալական եւ առողջապահական իրավունքի պաշտպանության հիմնախնդիրները Արարատի մարզի օրինակով» թեմայով հանրային քննարկմանը մասնակցել են 18 քաղաքացի՝ 11-ը իգական սեռի, իսկ 7-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ էր:

Քննարկման մասնակից 9 ՀԿ-ներից 5-ը ղեկավարվում է կնոջ կողմից, իսկ 4-ը՝ տղամարդու:

Հունիսի 26-ին Վանաձոր քաղաքում կազմակերպվել է **«Հաշմանդամությու ունեցող անձանց հասարակության մեջ ինտեգրվելու խնդիրները Վանաձորի օրինակով»** թեմայով քննարկում:

«Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» կազմակերպում է հանրային քննարկում **«Հաշմանդամությու ունեցող անձանց հասարակության մեջ ինտեգրվելու խնդիրները Վանաձորի օրինակով»** թեմայով, որը տեղի ունեցավ կունենա Լոռու մարզ,

քաղաք Վանաձոր «Հավասար իրավունքներ, հավասար հնարավորություններ» հաշմանդամություն ունեցող անձանց ՀԿ գրասենյակ (Թումանյան 9ա/2):

«Հաշմանդամությու ունեցող անձանց հասարակության մեջ ինտեգրվելու խնդիրները Վանաձորի օրինակով» թեմայով քննարկմանը մասնակցել են 18 քաղաքացի՝ 10-ը իգական սեռի, իսկ 8-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ էր:

Քննարկման մասնակից 7 ՀԿ-ներից 4-ը ղեկավարվում է կնոջ կողմից, իսկ 3-ը՝ տղամարդու:

Նախատեսվում էր 2019 թ. հունիսի 26-ին, ժամը 15:00-ին, Արմավիրի մարզ, ք․ Արմավիր, (Շահումյան 68 ա) կազմակերպել հանրային քննարկում «**Ատելության խոսք․ռիսկեր և վտանգներ»** թեմայով: Թեմայի շրջանակներում խոսելու էր **Հովսեփ Խուրշուդյանը՝ «Ազատ քաղաքացի» քաղաքացիական նախաձեռնությունների աջակցման կենտրոնի նախագահը,** ով կներկայացներ ատելության խոսքի ռիսկերն ու վտանգները: Կազմվել էր օրակարգ, հրավեր և ուղարկվել էր Արմավիրի մարզի ՀԿ-ներին: Սակայն տեխնիկական խնդիրների պատճառով միջոցառումը չկայացավ: Կազմակերպիչները հասել են հանրային քննարկման վայր, սական միջոցառումը այնուամենայնիվ չի կայացել: Լուծումներ չեղան, քանի որ ժամանակը սահմանափակ էր:

Բ. <u>Հաջորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար նախատեսված միջոցառումները/գործողությունները. Հնարավոր դժվարությունները, դրանց կանխարգելման/հաղթահարման ուղիները</u>

Միջոցառումների/գործողությունների նկարագիրը				
Ամսաթիվ	Վայրը	Միջոցառման/ Գործողության անվանումը	Նախատեսված ցուցանիշ	Հնարավոր դժվարություններ/ հաղթահարման ուղիներ

<u>Գ.Կից ներկայացվող նյութեր</u>

Հաշվետվության կից ներկայացվում ենք հետևյալ նյութերը[4].

Հավելած 1. Կոալիցիայի կազմը ներկայացնող աղյուսակ

Հավելած 2 Կառավարությանն ուղարկված առաջարկությունների փաթեթի սկան տարբերակը

Հավելած 3. «Մարդու իրավունքների կոալիցիա»-ի կանոնակարգ

Հավելված 4. «Մարդու իրավունքների կոալիցիա»-ի համաձայնագիր

Հավելած 5. **«**Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանդեպ անտարբերության հիմնախնդիրը» թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ

Հավելած 6. «Եկամտային հարկի համահարթեցման սկզբունքի վիճարկումը սոցիալական իրավունքների եւ սոցիալական արդարության տեսանկյունից» թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ

Հավելված 7. «Կարմիր գծերը վճարովի կայանատեղեր են, թե՞…» թեմայի քննարկման առաջարկությունների փաթեթ

Հավելված 8. «Մարդու իրավունքների խախտումները բանակում և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները» թեմայով քննարկման ժամանակ մշակված առաջարկությունների փաթեթ

Հավելված 9.«Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում» թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ

Հավելված 10. «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները» թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ

Հավելված.16 «Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում» թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ

Հավելված 1. Ցուցանիշների կատարողական

Նպատակ 1. Մարդու իրավունքների ոլորտին վերաբերող եւ հանրային	Միջոցառում/Գործողություն	Ցուցանիշի անվանում	Նախատեսված ցուցանիշ (քանակ/%)	Առկա ցուցանիշ (քանակ/%)	Շեղում (քանակ/%)	Ստուգման աղբյուր/ հիմք	Մեկնաբանություն[5]

[4] Անհրաժեշտ է կից ներկայացնել լուսանկարներ, մասնակիցների ցանկերի, գրանցման թերթիկների պատճեններ, մասնակիցների ցանկերի, գրանցման թերթիկների էլեկտրոնային տարբերակներ, համաձայնագրերի/հուշագրերի/այլ փաստաթղթերի պատճեններ, հիմնավորող այլ նյութեր/փաստաթղթեր:

[5] Նշել, թե ինչ դժվարություններ են արձանագրվել/հաղթահարվել, ինչի արդյունքում է շեղում արձանագրվել (նախատեսվածից բարձր/ցածր ցուցանիշ և այլն):

առավել լայն հնչեղություն ստացած հիմնախնդիրների լուծումների հրապարակային, քաղհասարակություն-կառավարություն որոնում և մշակում:	Միջոցառում1	Փետրվարի 5-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահ «Եկամային հարկի համահարթեցման սկզբունքի վիճարկումը սոցիալական իրավունքների և սոցիալական արդարության տեսանկյունից»	1	38 մասնակից՝9 իգական, 27-ը՝ արական: 15 ՀԿ-ներկայացուցիչներ՝ 12-ը ղեկավարվում են տղամարդկանց, իսկ 3-ը՝ կանանց կողմից	0	Լուսաբանման հղումներ, օրակարգ, գրանցաթերթ	Ֆինանսների նախարարության ներկայացուցչի ներկայությունը կազմակերպված հանրային քննարկմաբ ժամանակ:
	Միջոցառում 2.	**«Բանակում մարդու իրավունքների խախտումների և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները»**	1	60 քաղաքացի՝ 23 արական, 37՝ իգական սեռի ներկայացուցիչ: 9 ՀԿ-ների ներկայացուցիչներ՝ 7-ղեկավարվում է տղամարդկանց կողմից, իսկ 2-ը՝ կանանց:	0	Լուսաբանման հղումներ, օրակարգ, գրանցաթերթ	Չեն եղել
	Միջոցառում 3	Մարտի 15-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Դվին» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Կարմիր գծերը վճարովի կայանատեղիներ են, թե՞…»** թեմայով:	1	Մասնակցել են 21 քաղաքացի՝ 6-ը իգական սեռի, իսկ 15-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ էր: 5 ՀԿ-ներից 1-ը ղեկավարվում է կնոջ, իսկ 4-ը՝ տղամարդու կողմից:	0	Լուսաբանման հղումներ, օրակարգ, գրանցաթերթ	Չեն եղել
	Միջուցառում4	Մարտի 22-ին Անի Պլազա հյուրանոցի «Գառնի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանդեպ անտարբերության հիմնախնդիրը»** թեմայով:	1	34 քաղաքացիներից 27-ը իգական սեռի ներկայացուցիչ, իսկ 7-ը՝ արական սեռի; 10 ՀԿ՝ 4-ը ղեկավարվում են կանան, իսկ 6-ը արական սեռի	0	Լուսաբանման հղումներ, օրակարգ, գրանցաթերթ	Չեն եղել

				ներկայացուցչի կողմից։			
	Միջոցառում 5	Ապրիլի 19-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Նաիրի» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում»** թեմայով։	1	28 քաղաքացի, 15-ը իգական, 13-ը՝ արական։	0	Լուսաբանման հղումներ, օրակարգ, գրանցաթերթ	Չեն եղել
	Միջոցառում 6	Մայիսի 29-ին, Անի Պլազա հյուրանոցի «Դվին» սրահում կազմակերպվել է հանրային քննարկում **«Հաշմանդամությու ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները»** թեմայով։	1	15 քաղաքացի՝ 10-ը իգական, իսկ 5-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ	0	Լուսաբանման հղումներ, օրակարգ, գրանցաթերթ	Չեն եղել
	Միջոցառում 7	Հունիսի 4-ին, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» կազմակերպում է հանրային քննարկում **«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»** թեմայով։	1	15 քաղաքացի՝ 10-ը իգական, իսկ 5-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ	0	Լուսաբանման հղումներ, օրակարգ, գրանցաթերթ	Չեն եղել
Նպատակ 2. Մարդու իրավունքների պաշտպանության Կոալիցիայի կարողություն	Միջոցառում1	Մարդու իրավունքների պաշտպանության Կոալիցիայի կայքը	1	Կոալիցիայի կայքը, որը գործում է և հանդիսանում է կոալիցիայի կայք	0	Կայքի հղումը՝ http://coalitionforrights.ml/?fbclid=IwAR2H9Q4gt7Rqx1_kpHRJBDrE6_rIS0IYnWHWbh5CQJaC-qRz5-E1nHnTrtM	Չեն եղել

ների զարգացումը	Միջոցառում2	**29․04․2019թ․ Էթիկայի կանոններ՝ ներառյալ շահերի բախման քաղաքականություն»**	1	Կոալիցիայի 10 անդամներ՝ 7-ը իգական, 3-ը արական սեռի ներկայացուցիչ		Լուսանկարներ, օրակարգ	Չեն եղել
	Միջոցառում3	**Մայիսի 8-ին, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտի հանրային վերահսկողության իրականացում»**	1	Կոալիցիայի *8* անդամներ, 7-ը *իգական սեռի ներկայացուցիչ, իսկ 1*-ը՝ արական	0	Լուսանկարներ, օրակարգ	Չեն եղել
	Միջոցառում4	**Մայսի 27**-ին, **«Ռազմավարական պլանավորում»**	1	Մասնակցել են 12 անդամ՝ 8-ը իգական, իսկ 4-ը՝ արական	0	Լուսանկարներ, օրակարգ	Չեն եղել
	Միջոցառում 5	**Մայիսի 20-ին**, «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» ՀԿ գրասենյալում կազմակերպվել է ուսուցում կոալիցիայի անդամների համար **«Մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտի փաստարկված քաղաքականությունների մշակում»** թեմայով։	1	6 մասնակից, 5-ը իգական սեռի ներկայացուցիչ, իսկ 1-ը՝ արական	0	Լուսանկարներ, օրակարգ	Չեն եղել
	Միջոցառում 6.	21․06․2019. «Ֆինանսների հայթայթում, ներառյալ ծրագրի առաջարկի պատրաստում» թեմայով	1	6 ամնակից՝ 6 իգականարա	0	Լուսանկարներ, օրակարգ	Չեն եղել
	Միջոցառում 7	28․06․2019թ․«Մարդու իրավունքների պաշտպանության ոլորտի փաստարկված քաղաքականությունների մշակում» թեմայով կոալիցիայի ուսուցում	*1*	6 մասնակից, 5-ը իգական սեռի ներկայացուցիչ, իսկ 1-ը՝ արական	0	Լուսանկարներ, օրակարգ	Չեն եղել
	Միջոցառում 4	Ծրագրային նոթատետրերի տպագրություն	Նոթատետրեր	97	0	նոթատետրեր	Չեն եղել

Նպատակ 3. «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրի շրջանակներում ներկայումս իրականացվող ենթադրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում պլանավորած փաստարկված հանրային քաղաքականությունների մասով արդյունքների ձեռք բերման հետ սիներգիայի ապահովում:	Միջոցառում 1.	1. **«Տարեց մարդկանց իրավունքների անտեսումը, նրանց հանդեպ անտարբերության հիմնախնդիրը»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ 2. **«Եկամտային հարկի համահարթեցման սկզբունքի վիճարկումը սոցիալական իրավունքների եւ սոցիալական արդարության տեսանկյունից»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ 3. **«Կարմիր գծերը վճարովի կայանատեղեր են, թե՞ …»** թեմայի քննարկման առաջարկությունների փաթեթ 4. **«Մարդու իրավունքների խախտումները բանակում և դրանց կանխարգելման մեխանիզմները»** թեմայով քննարկման ժամանակ մշակված առաջարկությունների փաթեթ 5. **«Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ 6. «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների	Վերանայված և վերամշակված առաջարկությունների փաթեթ		0	Առաջարկությունների փաթեթներն ամբողջությամբ	Չեն եղել

		պաշտպանություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները» թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ 7. **«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»** թեմայով հանրային քննարկման առաջարկությունների փաթեթ					
	Միջոցառում 2.						
Նպատակ 4. Կառավարությանն ուղղված առաջարկությունների մշակում՝ ըստ 7 թեմատիկ հանրային լսումների:	Միջոցառում 1	Բոլոր 7 հանրային քննարկումների ինչպես նաև մարզեր այցելելու հետևանքո ամբողջացրած առաջարկությունների փաթեթներն ուղարկվել է Կառավարություն	Ուղարկված 7 թեմատիկ քննակրումների արդյունքում առաջարկությունների փաթեթներ			Առաջարկությունների փաթեթներ, կառավարությանն ուղված նամակ	Չեն եղել
	Միջոցառում 2.						
Նպատակ 5. 3 մարզերում հանրային քննարկումների կազմակերպո	Միջոցա	**«ՀՀ քաղաքացիների սոցիալական եւ առողջապահական իրավունքի պաշտպանության հիմնախնդիրները Արարատի մարզի**	1	18 քաղաքացի՝ 11-ը իգական սեռի, իսկ 7-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ	0	Լուսանկարներ, օրակարգ, հրավեր,	Չեն եղել

ւմ և դրանց ընթացքում մինչ այդ իրականացված 7 Հանրային լսումների արդյունքների ներկայացում քաղաքացիական հասարակության ՏԻՄ ներկայացուցիչներին:	ռում 1	**օրինակով»** թեմայով քննարկում					
	Միջոցառում 2.	**«Հաշմանդամությու ունեցող անձանց հասարակության մեջ ինտեգրվելու խնդիրները Վանաձորի օրինակով»**	1	18 քաղաքացի՝ 10-ը իգական սեռի, իսկ 8-ը՝ արական սեռի ներկայացուցիչ	0	Լուսանկարներ, օրակարգ, հրավեր	Չեն եղել
	Միջոցառում 3.	**«Ատելության խոսք.ռիսկեր և վտանգներ»**	1		1		Կազմվել էր օրակարգ, հրավեր և ուղարկվել էր Արմավիրի մարզի ՀԿ-ներին: Սակայն տեխնիկական խնդիրների պատճառով միջոցառումը չկայացավ:

Ծրագրի ղեկավար՝

Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, կոնսորցիումի միջոցով գործարկվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» փետրվարի 5-ին կազմակերպել էր հանրային քննարկում:

Հանրային քննարկման մասնակիցները, քննարկելով ներկայացված ՀՀ հարկային օրենսգրում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու նախագծերի փաթեթը, նշում են, որ եկամտային հարկի համահարթ սկզբունքին անցնելու մասին առաջարկվող իրավակարգավորումները.

1. համահունչ չեն միջազգային փորձին,
2. հակասում են ՀՀ սահմանադրության դրույթներին՝ հավասարության, սոցիալական արդարության ապահովման ու խտրականության արգելման մասով,
3. չեն հանգեցնի այդ իրավակարգավորումները ներդնելու հետեւանքով ակնկալվող արդյունքներին, այն է՝ աշխատատեղերի ստվերի, ստվերային աշխատավարձ տալու վերացում, ներդրումային գրավչության բարձրացում,
4. չեն համապատասխանում ՀԶՆ-2030 17 նպատակներից առնվազն 8-ին,
5. չեն համապատասխանում ԵՄ-Հայաստան համապարփակ եւ ընդլայնված գործընկերության համաձայնագրով նախատեսված հանձնառություններին,
6. չեն համապատասխանում ՀՀ 2014-2025 թթ. նպատակադրումներին,
7. չեն համապատասխանում թավշյա հեղափոխության կառավարության նպատակադրումներին,
8. ոչ միայն չեն համապատասխանում, այլեւ հակասում են Հարկային օրենսգրքի հայեցակարգում ամրագրված մի շարք մոտեցումներին, սկզբունքներին եւ նպատակներին:

Քննարկման մասնակիցները նշում են նաեւ, որ, խախտվել են գործող օրենսդրության իրավանորմերը նախագծերի հանրային քննարկումը կազմակերպելու վերաբերյալ եւ նախագծերի փաթեթը ոչ միայն նախապես ամբողջությամբ չեն քննարկվել մասնագիտական կազմակերպությունների հետ, այլեւ նախագծերում չեն ներկայացված անհրաժեշտ պատշաճ հիմնավորումներ այդ փոփոխություններն իրականացնելու եւ

դրանց՝ պետական բյուջեի վրա ազդեցության գնահատականների, դրանց սոցիալական եւ ֆիսկալ արդյունքների վերաբերյալ:

Տպավորություն է ստեղծվում, որ հարկային փոփոխությունների այս նախագծերի մշակման ժամանակ առաջնային են եղել Հայեցակարգի այն դրույթները, որոնք ներդաշնակ են ԵԱՏՄ համաձայնագրին, մինչդեռ, մեր կարծիքով, հաշվի չեն առնվել աշխարհաքաղաքական վերջին իրադարձությունները, դրա արդյունքում Հայաստանի նոր դերակատարությունը տարածաշրջանում:

Հանրային քննարկման մասնակիցները հայտարարում են, որ եկամտային հարկի համահարթեցման առաջարկությունը.

կհանգեցնի ցածր աշխատավարձ ստացողների տնօրինվող եկամտի անուղղակի փոքրացմանը (հաշվի առնելով փոփոխությունների փաթեթով առաջարկվող ակցիզային հարկի դրույքաչափերի ու մաքսատուրքերի սպասվող բաձրացման արդյունքում գնաճային ճնշումը) եւ բարձր աշխատավարձ ստացողների տնօրինվող եկամուտների ուղղակի բարձրացմանը,

սոցիալական առումով դա կհանգեցնի օրենքով Ջինի բարձր գործակցի ամրագրմանը, ինչը կնպաստի աղքատության խորացմանն ու սրացմանը,

սոցիալական առումով դա կհանգեցնի նաեւ օրինական հարստացողների դասի առաջացմանը, սակայն նրանցից չենք պահանջելու վճարել բարձր հարկեր, դրանով խախտելով «Հարստացիր, որպեսզի հարստացնես» հեղափոխական արդարացի հռչակագիրը,

մակրո մակարդակում դա կհանգեցնի վճարունակ պահանջարկի, դրանով պայմանավորված՝ նաեւ՝ համախառն սպառման, նվազեցմանը,

մակրո մակարդակում դա կհանգեցնի նաեւ համախառն կուտակման մեծացմանը, եւ վերջինս, ինչպես ցույց է տալիս փորձը, չի եղել եւ առայժմ չի կարող լինել ներդրումների ներքին աղբյուր եւ կհոսի դեպի օֆշոր: Հետեւաբար, մենք գրավիչ չենք դարձնի ներդրումային դաշտը, կհանգեցնի բացասական ֆիսկալ էֆֆեկտի՝ պետական բյուջեի եկամուտների զգալի նվազեցմանը,

վերոհիշյալի պարագայում Նախագծերով կատարված առաջարկությունները ակցիզային հարկի դրույքաչափերի բարձրացման եւ անվանացանկի ավելացման ուղղությամբ կհանգեցնեն սպառողական ապրանքների գների աճին:

Ակնհայտ է, որ բյուջետային ճեղքվածքը լրացնելուն միտված մյուս փոփոխություններն՝ ուղղված հարկման հիմնական շեշտադրումը կատարել սպառումը հարկելու վրա, բացասաբար են ազդելու ՀՀ քաղաքացիների ճնշող մեծամասնության տնօրինվող եկամուտների վրա եւ նպաստելու են նրանց սոցիալական վիճակի էլ ավելի վատթարացմանը, ինչը կդրսեւորվի աղքատության խորացման ու սրացման մակարդակի բարձրացման, նրանց սահմանադրական սոցիալական մի շարք իրավունքներից օգտվելու սահմանափակման ձեւով:

Ելնելով վերոհիշյալից եւ արդեն իսկ ՀՀ ԱՆ www.e-draft.am պաշտոնական կայքում հնչած հանրային կարծիքներից, հանրային քննարկման մասնակիցները առաջարկում են.

1. առաջարկված փոփոխությունների շատ քննադատվող դրույթների վերաբերյալ կազմակերպել հանրային մասնագիտական քննարկումներ քաղաքացիական հասարակությանյան մասնագիտական կառույցների ներկայացուցիչների հետ: Հավասարության սկզբունքով կառավարության ու ՔՀԿ ներկայացուցիչներից ձևավորել մասնագիտական աշխատանքային խումբ, վերջինիս համար վարձատրություն նախատեսել պետական բյուջեում և հանձնարարել մինչև 2019թ. ապրիլի վերջը մշակել Հարկային օրենսգրքի առավել խնդրահարույց իրավակարգավորումերի փոփոխությունների ու լրացումների փաթեթ եւ ներկայացնել ՀՀ ԱԺ հաստատման,
2. վերանայել եկամտային հարկի համահարթ տարբերակը, սահմանելով միջազգայնորեն ընդունված պրոգրեսիվ եկամտային հարկահանություն,
3. անվերապահորեն կիրառել «Կենսաապահովման նվազագույն զամբյուղի եւ կեսաապահովման նվազագույն բյուջեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2004 թ. մարտի 16-ի օրենքի պահանջները եւ դրա դրույթներին համապատասխան հաշվարկված ամենամյա «Կենսաապահովման նվազագույն զամբյուղի եւ կենսաապահովման նվազագույն բյուջեի» չափով սահմանել չհարկվող շեմ»՝ ներկայիս սոցիալ-

տնտեսական պայմաններին համահունչ 110 հազար դրամի չափով, հետագայում դա ինդեքսավորելու պայմանով.

4. հանել ՀՀ հարկային օրենսգրքի 159-րդ հոդվածի 3-րդ մասը եւ 160-րդ հոդվածը,
5. ակցիզային հարկի տնտեսագիտական բովանդակությանը համահունչ ակցիզային հարկով հարկվող ապրանքատեսակների անվանացանկը լրացնել վնասակար սպառում ենթադրող եւ շքեղություն բնութագրող ապրանքատեսակներով,
6. բարձրացնել 40 մլն դրամից ավել անշարժ գույքի գույքահարկի դրույքաչափերը՝ սահմանելով շքեղության հարկին համահունչ դրույքաչափեր,
7. բարձրացնել բնօգտագործման հարկի եւ բնապահպանական վճարի դրույքաչափերը,
8. դադարեցնել Հարկային օրենսգրքում շարունակաբար և հաջորդաբար փոփոխություններ կատարելու պրակտիկան,
9. սահմանել հարկային քաղաքականության նպատակները թավշյա հեղափոխությունից հետո ստեղծված նոր իրավիճակում եւ ըստ այդմ մշակել նոր հարկային օրենսգիրք,
10. սույն փոփոխությունների կիրառումը նախատեսել 2020 թ. հունվարի 1-ից:
    Կայուն և կանխատեսելի հարկային միջավայրի ձևավորումը բարեփոխումների ներկա փուլում խիստ անհարժեշտ գերակայություն է: Դա հատկապես կարեւորվում է տնտեսական հեղափոխության մարտահրավերների իրականացման տեսակետից, քանի որ մեր երկրում սահմանված կայուն, կանխատեսելի հարկային քաղաքականությունը երաշխավորված ներդրումային ու գործարար միջավայր ապահովելու կարեւորագույն երաշխիքներից մեկն է:

Հաստատված է
ՄարդուԻրավունքներիՊաշտպանության կոալիցիայի
համաժողովի կողմից

ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳ

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈԱԼԻՑԻԱՅԻ

ԵՐԵՎԱՆ - 17հոկտեմբեր, 2018թ.

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1 ՄարդուԻրավունքների Պաշտպանության կոալիցիան (այսուհետև՝ Կոալիցիա) ձևավորվել և գործում է մարդու իրավունքներին վերաբերող արժեքների ընդհանրության, կամավորության, հավասարության,ինքնուրույնության, բարեխղճության և կառավարման կոլեգիալության սկզբունքներիհիման վրա:
1.2 Կոալիցիան հասարակական կազմակերպությունների ոչ ֆորմալկազմավորում է և գործում է Հայաստանի Հանրապետության գործողօրենսդրությանը, ինչպես նաև 2018 թվականի հոկտեմբերի 17-ին Կոալիցիայի անդամկազմակերպությունների հիմնադիր ժողովի ժամանակ ընդունված Համաձայնագրին ևսույն կանոնակարգին համապատասխան:
1.3 Կոալիցիայի անվանումն է.

- հայերեն՝ ՄարդուԻրավունքների Պաշտպանության կոալիցիա,հապավումը՝ ՄԻՊԿ:
- ռուսերեն՝ Коалиция Зашиты ПравЧеловека, հապավումը՝КЗПЧ,
- անգլերեն՝Coalition for Defence Human Rights,հապավումը՝CDHR,

1.4 Կոալիցիան կարող է իր նպատակներից և խնդիրներից բխող առաջարկություններներկայացնելՀՀպետականկառավարման, տեղական ինքնակառավարման, դատական իշխանության եւ ՀՀ սահմանադրությամբ նախատեսված այլ մարմիններին:
1.5 Կոալիցիան կարող է համագործակցել ինչպես ՀՀ պետական կառավարման, տեղական ինքնակառավարման, դատական իշխանության եւ ՀՀ սահմանադրությամբ նախատեսված այլ մարմինների, արտասահմանյան, միջազգային և տեղական կազմակերպությունների,այնպես էլ ոչ պետական մարմինների ու անհատ անձանց, ԶԼՄ-ների հետ:1.6 Կոալիցիան կարող է ունենալ միջազգային կապեր, անդամակցել միջազգային ոչկառավարական և ոչ առևտրային կազմակերպությունների ցանցերի, կնքելհուշագրեր և համաձայնագրեր օտարերկրյա, միջազգային, տեղականկազմակերպությունների և պետական ու ոչ պետական մարմինների հետ:
1.7 Կոալիցիայի քարտուղարության գտնվելու վայրն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն,քաղաք Երևան, Ղ Փարպեցի փողոց, շենք 9բ, գրասենյակային տարածք 26՝ որը ենթակա է փոփոխման:

2. ԿՈԱԼԻՑԻԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

2.1 Կոալիցիայի նպատակներն են.
ա) Բարձրացնել հասարակական կազմակերպությունների (այսուհետև՝ ՀԿ-ներ) կողմից մարդու իրավունքների ոլորտում բարեփոխումներինկատմամբ հանրային վերահսկողության արդյունավետությունը:
բ) Նպաստել մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների անվերապահ իրացմանն ու դրանց պաշտպանության մակարդակը,

գ)Նպաստել մարդու իրավունքների խախտումների վերացմանն ուղղված արդյունավետքաղաքականությունների և կառուցակարգերի ներդրմանն ու զարգացմանը, նպաստելբարեխիղճ՝ թափանցիկ, հաշվետու, արհեստավարժ կառավարման համակարգիզարգացմանը:
դ) Նպաստել հասարակության մեջ մարդու իրավունքների խախտումների՝ որպեսհասարակությանսպառնալիքի ընկալման ձևավորմանը և արմատավորմանը, նշված խախտումների նկատմամբհասարակության անհանդուրժողականության ընկալման, քամահրանքի միջավայրի նհասարակության շրջանում մարդու իրավունքների հարգման պահանջարկիձևավորմանը նհասարակության իրազեկության մակարդակի բարձրացմանը:
ե) Ամրապնդել մոնիթորինգի, հանրային վերահսկողություն իրականացնելու և մարդու իրավունքների պահպանմանն պաշտպանության գործունեության իրականացման հետ կապված ՀԿ-ներիկարողությունները:
2.2 Կոալիցիայի խնդիրներն են.
ա) Մշակել և իրականացնել ծրագրեր՝ ուղղված հասարակության կողմիցմարդու իրավունքների հարգման ընկալման և իրազեկության մակարդակի բարձրացմանը, մարդու իրավունքների խախտումների կանխարգելման պայքարում հասարակության մասնակցությանը և այդպիսի խախտումների զոհերի իրավունքներիպաշտպանությանը:
բ) Իրականացել մարդու իրավունքների խախտումների կանխարգելման, պաշտպանության և բարեխղճությանծրագրեր մարդու իրավունքներիոլորտում:
գ) Զարգացնել Կոալիցիայի անդամ կազմակերպությունների միջնհամագործակցությունը:
դ)Զարգացնել Կոալիցիայի անդամ կազմակերպությունների մասնագիտական կարողություններն ու տեխնիկական հագեցվածության մակարդակը:ե) Կազմակերպել համաժողովներ, աշխատաժողովներ, սեմինարներ, կլոր սեղաններ,դասընթացներ, հանդիպումներ, քննարկումներ, իրականացնել մարդու իրավունքների ոլորտի զարգացմանն ուղղված այլ աշխատանքներ:

3. ԿՈԱԼԻՑԻԱՅԻ ԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆԸ, ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.1 Կոալիցիայի անդամ կարող են լինել հասարակական այնկազմակերպությունները, ներառյալ հասարակական շարժումները,նախաձեռնությունները, գործարարն ՏԻՄասոցիացիաները, լրատվական միջոցները,որոնք միացել են Կոալիցիայի Հռչակագրին, ընդունում են սույն Կանոնակարգը,իրենց գործունեությամբ նպաստում են Կոալիցիայի նպատակների իրագործմանը:
3.2 Գրավոր դիմումի համաձայն Կոալիցիայի անդամի ընդունելության մասին որոշումըկայացվում է Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի կողմից՝ կառավարման խորհրդիառնվազն երկու անդամների երաշխավորմամբ:
3.3 Կոալիցիայի քարտուղարությունը վարում է իր անդամների հաշվառումը և պարբերաբար թարմացնումնրանց վերաբերյալ տվյալները: Կոալիցիայի անդամների հաշվառում վարելուկարգը և պայմանները սահմանվում է Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի կողմից:
3.4 Կոալիցիայի անդամությունից դուրս գալը կատարվում է տվյալ անդամի գրավորդիմումի կամ Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի՝ տվյալ անդամին Կոալիցիայիանդամությունից հեռացնելու մասին որոշման հիման վրա՝ սույն կանոնակարգի 3.6կետով սահմանված պարտականությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճկատարման համար:
3.5 Կոալիցիայի անդամն իրավունք ունի՝

- իր ներկայացուցիչների միջոցով մասնակցել Կոալիցիայի կառավարմանը,
- Կոալիցիայի գործունեության վերաբերյալ ներկայացնել առաջարկություններ, դիտողություններ, գործնական ծրագրեր,
- ազատորեն արտահայտել սեփական տեսակետը,

• նախաձեռնել ծրագրեր՝ ուղղված Կոալիցիայի զարգացմանը,

• իրազեկ լինել Կոալիցիայի գործունեությանը,

• օգտվել Կոալիցիայի իրավական, տեխնիկական, տեղեկատվական և այլ աջակցությունից,

• անարգել դուրս գալ Կոալիցիայի անդամությունից:

3.6 Կոալիցիայի անդամը պարտավոր է.

• բարձր պահել և տարածել մարդկայինարժեքները,

• մասնակցել և աջակցել Կոալիցիայի գործունեությանը,

• նպաստել Կոալիցիայի զարգացմանը,

• առանց Կոալիցիայի իրավասու մարմնի կողմից տրված լիազորագրի հանդեսչգալ Կոալիցիայի անունից,

• գործել սույն կանոնակարգին համապատասխան, կատարել Կոալիցիայիկանոնակարգի պահանջները, Կոալիցիայի ղեկավար մարմինների որոշումները:

3.7 Կոալիցիայի անդամը պատասխանատվություն չի կրում Կոալիցիայի կամ դրաանդամ այլ կազմակերպությունների պարտավորությունների համար, ինչպես նաևԿոալիցիան պատասխանատվություն չի կրում իր անդամներիպարտավորությունների համար:

4. ԿՈԱԼԻՑԻԱՅԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

4.1 Կոալիցիայի կառավարման կառուցվածքն է՝ համաժողովը, կառավարմանխորհուրդը, և քարտուղարությունը, փորձագիտական կոմիտեն, Կոալիցիայի գործունեության ռազմավարական պլանով նախատեսված ծրագրերի իրականացման նպատակով ստեղծված Կոալիցիայի հանձնաժողովները, աշխատանքային և տարածքայինհանձնախմբերը և այլ կառույցները:

4.2 Կոալիցիայի գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունն իրականացվում էԿոալիցիայի համաժողովի կողմից սահմանված կարգով:

4.3 Կոալիցիայի բարձրագույն մարմինը նրա անդամների համաժողովն է, որինպատկանում է Կոալիցիայի կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցիվերջնական լուծման իրավունքը:

4.4 Կոալիցիայի համաժողովը կարող է գումարվել ներկայացուցչական պատվիրակներիմիջոցով՝ կառավարման խորհրդի կողմից սահմանված քվոտայով: Կառավարմանխորհուրդը որոշում է համաժողովի անցկացման օրը, ժամը և տեղը, ինչպես նաևհամաժողովի օրակարգի նախագիծը և այդ մասին համաժողովի անցկացումից ոչ ուշքան 10 օրացուցային օր առաջ էլեկտրոնային եղանակով ծանուցում է կոալիցիայիանդամներին:

4.5 Կոալիցիայի համաժողովը իր աշխատանքները կազմակերպում է նիստերի ձևով,որոնք հրավիրվում են ըստ անհրաժեշտության, բայց ոչ պակաս, քան տարին մեկանգամ:

4.6 Կոալիցիայի արտահերթ համաժողով գումարվում է Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի, Կոալիցիայիքարտուղարության, Կոալիցիայի անդամներիընդհանուր թվի առնվազն 1/3-ի պատճառաբանված որոշման դեպքում, ոչ ուշ, քան15 օրացուցային օրվա ընթացքում՝ Կոալիցիայի քարտուղարության կողմից:

Արտահերթ համաժողովները հրավիրվում են հրավիրողի օրակարգով: Կոալիցիայիհամաժողովը կարող է հարցեր քննարկել և որոշումներ կայացնել, եթե Կոալիցիայիհամաժողովին մասնակցում են Կոալիցիայի բոլոր անդամների կամ համաժողովիբոլոր պատվիրակների ընդհանուր թվի կեսից ավելին: Որոշումներն ընդունվում ենհամաժողովի մասնակիցների ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Համաժողովըկարող է հարցեր քննարկել և որոշումներ կայացնել նաև կապի միջոցներով:

4.7 Կոալիցիայի համաժողովը.

ա) հաստատում է Կոալիցիայի կանոնակարգը, կատարում է փոփոխություններդրանում և (կամ) հաստատում է նոր կանոնակարգը,
բ) որոշում է Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի թվաքանակն ու քվոտաները, մեկտարի ժամկետով ընտրում է Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի անդամներին,փոփոխում է կառավարման խորհրդի կազմը, վաղաժամկետ դադարեցնում էկառավարման խորհրդի անդամների լիազորությունները,
գ) քննարկում և հաստատում է Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի նքարտուղարության հաշվետվությունները:
4.8 Կոալիցիայի կառավարման խորհուրդը.
ա) համարվում է Կոալիցիայի ղեկավար մարմինը Կոալիցիայի համաժողովների միջևընկած ժամանակահատվածում,
բ) քննարկում և որոշումներ է կայացնում Կոալիցիայի գործունեությանն առնչվող բոլորհարցերի վերաբերյալ, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք մտնում են Կոալիցիայիհամաժողովի իրավասությունների մեջ,
գ) նախապատրաստում է Կոալիցիայի համաժողովները, սահմանում է Կոալիցիայիհամաժողովի պատվիրակների քվոտան ըստ Կոալիցիայի անդամների թվի,Կոալիցիայի համաժողովի գումարման օրվանից առնվազն 15 օր առաջ կազմակերպումէ Կոալիցիայի համաժողովի պատվիրակների ընտրությունը,
դ) որոշում է կայացնում Կոալիցիային անդամագրելու և անդամությունից հեռացնելուվերաբերյալ,
ե) որոշումներ է կայացնում Կոալիցիայի փորձագիտական կոմիտե, մշտական և ժամանակավորհանձնաժողովներ, աշխատանքային և տարածքային հանձնախմբեր և/կամ այլկառույցներ ստեղծելու և լուծարելու մասին, հաստատում է դրանց աշխատակարգերը,որոնք չեն կարող հակասել սույն կանոնակարգին, նշանակում և ազատում է դրանցիամակարգողներին և պատասխանատուներին, վերջիններիս տալիս է լիազորագրեր,
զ) քննարկում և հաստատում է Կոալիցիայի ռազմավարական պլանը, կայունության ևֆինանսական պլանը, մոնիթորինգային ծրագիրը, տեսանելիության պլանը և այլփաստաթղթեր:
է) ընտրում է Կոալիցիայի փորձագիտական կոմիտեի հանձնաժողովների, աշխատանքային և տարածքայինհանձնախմբերի, և/կամ այլ կառույցների անդամներին,
ը) որոշում է կայացնում պետական և անկախ կառույցներին կից հասարակականխորհուրդներին, հանձնաժողովներին և այլ մարմիններին, ինչպես նաև մարդու իրավունքներին առնչվողմիջազգային ցանցերին Կոալիցիայի անդամակցելու վերաբերյալ,
է) հաստատում է կառավարման խորհրդի նախագահի ընտրության ռոտացիոն կարգը,ընտրում է կառավարման խորհրդի նախագահին և վաղաժամկետ դադարեցնում էկառավարման խորհրդի նրա լիազորությունները,
ժ) Կոալիցիայի անունից ընդունում և հանդես է գալիս հայտարարություններով,հաշվետվություններով, կոչերով և դիտարկումներով:
4.9 Կոալիցիայի կառավարման խորհուրդը իր հերթականնիստերը հրավիրում է երկու ամիսը մեկ անգամ՝ Կոալիցիայի քարտուղարությանկողմից: Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի արտահերթ նիստ կարող է հրավիրվելԿոալիցիայի կառավարման խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի առնվազն 1/3-իգրավոր պահանջով Կոալիցիայի քարտուղարության կառավարման խորհրդինախագահիկողմից կամ Կոալիցիայի քարտուղարության կառավարման խորհրդինախագահի կողմից անմիջականորեն: Կարող են հրավիրվել կառավարմանխորհրդի ընդլայնված նիստեր՝Կոալիցիայի հանձնաժողովների, փորձագիտականկոմիտեի և տարածքային հանձնախմբերի համակարգողների ևպատասխանատուների, ինչպես նաև Կոալիցիայի այլանդամներիմասնակցությամբ:

Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի նիստը կարող է հարցեր քննարկել նորոշումներ կայացնել, եթե նիստին մասնակցում են խորհրդի անդամներիընդհանուր թվի կեսից ավելին: Որոշումներն ընդունվում են Կոալիցիայիկառավարման խորհրդի նիստին մասնակցողանդամների ձայների պարզմեծամասնությամբ:
4.10 Կոալիցիայի քարտուղարության գործառույթներն իրականացնողկազմակերպությունը ի պաշտոնե մտնում է Կոալիցիայի կառավարման խորհրդիկազմի մեջ: Կոալիցիայի քարտուղարության համակարգողը հանդիսանում էԿոալիցիայի խորհրդի նախագահը՝ մինչև կառավարման խորհրդի կողմիցկառավարման խորհրդի նախագահի ընտրության ռոտացիոն կարգի հաստատումնու նախագահի ընտրությունը: 4.11 Կոալիցիայի քարտուղարությունը.
ա) հանդիսանում է Կոալիցիայի գործադիր մարմինը,
բ) ապահովում է Կոալիցիայի մարմինների աշխատանքների բնականոն ընթացքը նթափանցիկությունը,
գ) նախագահում, արձանագրում և ստորագրում է Կոալիցիայի համաժողովի նիստերը,
դ) արձանագրում է կառավարման խորհրդի նիստերը,
ե) տնօրինում է Կոալիցիայի արխիվը,
զ) համակարգում է Կոալիցիայի կազմակերպչական աշխատանքները, այդ թվում՝Կոալիցիան ներկայացնում է երրորդ անձանց հետ հարաբերություններում, Կոալիցիայիանունից իրավասու մարմիններին և կազմակերպություններին ներկայացնում էԿոալիցիայի կողմից պատրաստված առաջարկները և այլ փաստաթղթերը,
է) համակարգում է Կոալիցիայի աշխատանքների կազմակերպման համար անհրաժեշտդրամական միջոցների հայթայթման աշխատանքները,
ը) վարում է Կոալիցիայի անդամների հաշվառումը, անդամության նոր դիմումներներկայացված հայտերի ռեեստրը,
թ) Կոալիցիայի քարտուղարության գործառույթները իրականացնում է «Լրագրողներ հանուն մարդու իրավունքների» հասարակական կազմակերպությունը, որի նախագահը իպաշտոնե հանդիսանում է Կոալիցիայի քարտուղարության համակարգողը:

4.12 Կոալիցիայի փորձագիտական կոմիտեն.
ա) բաղկացած է մարդու իրավունքների ոլորտի ճանաչված տեղական և միջազգայինփորձագետներից, անձանցից, որոնք ընտրվում են Կոալիցիայի կառավարման խորհրդիկողմից,
բ) տրամադրում է փորձագիտական աջակցություն Կոալիցիայի զարգացման ուհզորացման նպատակով,
գ) ուժեղացնում է Կոալիցիայի միջազգային կապերը,
դ) նպաստում է Կոալիցիայի ֆինանսական կայունության ապահովմանը,
ե) ներկայացնում է Կոալիցիան հակակոռուպցիոն կարևորագույն հարթակներում:

5. ԿՈԱԼԻՑԻԱՅԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

5.1 Կոալիցիան չունի առանձնացված գույք:
5.2 Կոալիցիայի միջոցները գոյանում են օրենքով չարգելված աղբյուրներից:
5.3 Կոալիցիայի միջոցները Կոալիցիայի կառավարման խորհրդի որոշմամբ՝ներգրավվում են Կոալիցիայի անդամ կազմակերպության (ների) միջոցով, իսկներգրավված միջոցները օգտագործվում են բացառապես Կոալիցիայի նպատակներին խնդիրների իրականացման համար:

6. ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

6.1 Կոալիցիան կարող է դադարել համաժողովի որոշմամբ, եթե այդ որոշմանը կողմ է Համաժողովի անդամների ընդհանուր թվի 2/3-ը:
6.2 Կոալիցիայի դադարումը անդամ կազմակերպությունների համարպարտավորություններ չի առաջացնում:

Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, կոնսորցիումի միջոցով գործարկվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» 2019 թ. մարտի 15-ին, կազմակերպել էր հանրային քննարկում **«Կարմիր գծերը վճարովի կայանտեղիներ են, թե՞…» թեմայով:**

Հանրային քննարկման մասնակիցները, քննարկելով Երևան քաղաքում ճանապրհների եզրերին վճարովի ավտոկայանատեղիների՝ այսպես կոչված «կարմիր գծերի» շուրջ ձևավորված առկա իրավական ու փաստացի հիմնախնդրները, արձանագրեցին, որ

1. վճարովի ավտոկայանատեղիներն իրականում չեն հանդիսանում ավտոկայանատեղի, այլ՝ ճանապարհի երթևեկելի մասի հատված են, որտեղ ճանապարհային երթևեկության կանոնների համաձայն ինչպես մինչ այսպիսի կայանատեղիների ձևական կազմակերպումն այնպես էլ դրանից հետո՝ թույլատրված է տրանսպորտային միջոցների կանգառն ու կայանումը, հետևաբար ներկի և որոշ տեղերում տեսախցիկների առկայությունը դեռ բավարար հիմք չէ դրանց վճարովի դրաձնելու համար,
2. վճարովի ավտոկայանատեղի կիառամը մինչ օրս չի նպաստել Երևան քաղաքի ու մասնավորապես քաղաքի կենտրոնի ավտոտրանսպորտային միջոցներից բեռնաթափմանը, ինչը հանդիսանում է հայտարարված նպատակ տվյալ տեղական վճարը սահմանելու համար,
3. վճարովի կայանատեղիները լրացուցիչ ծանրաբեռնվածություն են առաջացրել բակային, ուսումնական, կրթական, մշակութային և առողջապահական հաստատությունների, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների վարչական շենքերի հարակից տարածքներում, դրանք առավել անհասանելի դարձելով քաղաքացիների համար,
4. քաղաքաքացու կողմից ավտոկայանատեղի համար վճարումը դեռ չի երաշխավորում նրա կայանման հնարավորությունը. շատ դեպքում վճարումն իրականացրած վարորդը կայանման տեղ չի կարողանում գտնել,
5. վճարի կիրառմամբ խախտվում է քաղաքացիների իրավունքները, քանի որ փաստացի նրանք այդ վճարի դիմաց ծառայություն չեն ստանում, առավել ևս նրանք ովքեր Երևանի բնակիչներ չեն հանդիսանում,
6. սահմանված վճարների հաշվարկման և հավաքագրման առումով առկա են բազմաթիվ իրավական բացեր, մասնավորապես փաստացի կայանման ժամանակի հաշվարկի, վճարման իրականացնելու պարտավորության կատարման և դրա չկատարման տույժերի կիրառման առումով և այլն,

7. Երևանի քաղաքապետարանի կողմից իրականացվող «վարչարարությունը» նվազագույն աղերսներ ունի Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին ՀՀ օրենքի և ընդհանրապես օրինականության հետ:

Հետևաբար, ելնելով վերոհիշյալից, **կոչ ենք անում Երևան քաղաքի իշխանություններին վերացնել այսպես կոչված «կարմիր գծերը»՝ դադարեցնելով Երևան քաղաքում ճանապարհների երթևեկելի մասի եզրերի կարմիր գծերով գծանշումների իրականացումը, դրանց դիտարկումը որպես վճարովի ավտոկայանատեղի, և դրանցում կայանման համար տեղական վճարների գանձումը**:

Երևանում առկա տրանսպորտային և երթևեկության խնդիրներից ելնելով առաջարկում ենք,

- մշակել Երևան քաղաքում տրանսպորտային և երթևեկության բարելավման հայեցակարգ, որը կներառի քաղաքաշինական նորմերին ու կանոններին համապատասխան կահավորված ճարտարագիտական կառույց հանդիսացող ավտոկայանատեղիների կառուցում՝ բացառելով ճանապարհի հատվածները այդ նպատականին օգտագործելու անարդյունավետ պրակտիկան,
- հայեցակարգով սահմանել այն հիմանական աղբյուրները, որոնք կարող են օգտագործվել ավտոկայանատեղերի կառուցման ֆինանսավորման և շահագործման համար, որը կարող է լինել նաև տվյալ կառույցներում տրամադրված ավտոկայանատեղի համար գանձված վճարները,
- նման տիպի վճարներ սահմանելիս ապահովել, որ վճարի գանձումը երաշխավորի ծառայությունից օգտվելու իրական հնարավորությունը:

Միևնույն ժամանակ տեղական իշխանություններին կոչ ենք անում հանրային ծառայությունների մատուցումը իրականացնել հիմնվելով միջազգային պրակտիկայում գործող սկզբունքների հիման վրա, երբ գանձված վճարները ուղղվում են ծառայության մատուցմանը, և դրանից հետո հատկացվում այլ նպատակների:

Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, կոնսորցիումի միջոցով գործարկվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում մայիսի 29-ին, «Անի Պլազա» հյուրանոցի «Դվին» սրահում, Եվրոպական միության ֆինանսավորմամբ իրականացվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրի շրջանակում Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան կազմակերպել է հանրային քննարկում «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպաություն և վերջիններիս հասարակություն ներառման խնդիրները» թեմայով:

Հանրային քննարկման մասնակիցները, քննարկելով ներկայացված ոլորտում առկա խնդիրները մշակել են առաջարկությունների փաթեթ խնդիրները կարգավորելու և որոշակիորեն խթանելու համար:

Ներկայացնում ենք առաջարկությունները.

- ԶԼՄ-ները հաճախակի անրադառնան հաշմանդամության թեմային
- ֆիլմերում, սերիալներում, ընդգրկել հաշմանդամության տարբեր տեսակ ունեցող մարդկանց/դերակատարներին/կերպարներին
- Դասագրքերի նկարազարդումներում ներկայացնել տարբեր տեսակի հաշմանդամություն ունեցող մարդկանց պատկերներ
- Հանրությանը կրթել հաշմանդամության թեմայի վերաբերյալ

Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, կոնսորցիումի միջոցով գործարկվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիա»-ն փետրվարի 27-ին «Մարդու իրավունքները ՀՀ Զինված ուժերում» թեմայով քննարկում:

Քննարկումը ծավալվեց բանակում առկա խնդիրների շուրջ, որոնց հետ կապված հանդես եկանք օրենսդրական առաջարկություններով՝

1. Զորակոչի գործընթացի ամբողջական վերանայում և համապատասխանեցում արդի չափանիշներին, մասնավորապես՝ զորակոչի թափանցիկացում, զորակոչիկների առողջական չափանիշների խստացում, զորակոչիկների առողջական վիճակի զննության ընթացքում անկախ փորձագետների ներգրավում, զորակոչիկների բաշխման հստակ, արդարացի և հայեցողականությունը բացառող մեխանիզմների ձևավորում, բժշկական հանձնաժողովների նկատմամբ զորակոչային հանձնաժողովների հսկողության բացառում՝ այդ նպատակով կատարելով համապատասխան օրենսդրական փոփոխություններ: Այդ օրենսդրական փոփոխություններն անհրաժեշտ են, որպեսզի հետագայում զորակոչիկների առողջական գանգատներն արձանագրվեն պատշաճ կարգով, իսկ այնուհետև զինվորական ծառայության ընթացքում առողջական գանգատ ունենալու դեպքում տրամադրվի պատշաճ բուժօգնություն:
2. Միջազգային չափանիշներին համապատասխանող ՀՀ ԶՈՒ կարգապահական կանոնագրքի մշակում և ընդունում (ներգրավելով նաև անկախ փորձագետների), որը մասնավորապես պետք է ապահովի զինծառայողների կարգապահական պատասխանատվության հստակ մեխանիզմներ, պարունակի կոնկրետ կարգապահական զանցանքների և դրանց դիմաց կոնկրետ կարգապահական տույժերի համակարգ, բողոքարկման հստակ մեխանիզմներ ու երաշխիքներ, հրամանատարների պատասխանատվության գործուն մեխանիզմներ, բացառի կարգապահական կալանքը կամ ազատության սահմանափակման այլ ձևերը և այլն: Ազատազրկման ձևով պատիժը կարգապահական խախտման համար խթանում է քրեական գործերով վկաների, տուժողների, մեղադրյալների նկատմամբ ճնշումները՝ կարգապահական խախտման

անվան տակ նրանց տեղավորելով ռազմական ոստիկանության ընդունիչ-բաշխիչներում կամ մեկուսարաններում, ինչը պետք է կանխել:

3. Բարձրագույն և ավագ հրամանատարական ու սպայական կազմի զինծառայողների եկամուտների հայտարարագրում և ամենամյա բաց հրապարակում: Այսպիսի փոփոխությունը կարող է նվազեցնել կոռուպցիոն ռիսկերը:

4. Զինծառայողի, հատկապես սպայի օրինակելի կերպարի ձևավորման պետական քաղաքականության մշակում և իրականացում, այդ նպատակով զինծառայողի վարքականոնի մշակում և ընդունում:
5. Զինված ուժերում կադրերի կրթության, առաջխաղացման և ընտրազատման արդյունավետ ու թափանցիկ համակարգերի ձևավորում, մասնավորապես՝ ռազմական կրթության համակարգի ինտեգրում հանրապետության կրթական համակարգին, թափուր պաշտոնների համալրում բաց մրցույթներով և այլն:
6. Տուժողների իրավունքների և շահերի պաշտպանության գործուն համակարգի ձևավորում, այդ նպատակով կատարելով համապատասխան օրենսդրական և կառուցվածքահամակարգային փոփոխություններ, ձևավորելով տուժողների ներկայացուցիչների և նրանց շահերը ներկայացնող պաշտպանական կողմի հետ պետական մարմինների և պաշտոնատար անձանց կառուցողական գործակցության համակարգ ու մեխանիզմներ, ինչպես նաև տուժողներին և նրանց ընտանիքների անդամներին բարոյական ու նյութական արժանապատիվ փոխհատուցման պայմաններ ու մեխանիզմներ:
7. Սպաների սեռական կողմնորոշման բացահայտում համապատասխան մասնագետներից կազմված հանձնաժողովի կողմից, զինվորական ծառայության հետ անհամատեղելիության դեպքում՝ նրանց ծառայությունը շարունակելու հարցի լուծում, ինչը կկանխի սեռական բնույթի հանցագործությունները բանակում:
8. Անհրաժեշտ է հստակեցնել զինծառայողների սահմանափակ ծառայությունը համապատասխան օրենսդրական փոփոխությամբ, կանոնակարգել, որպեսզի սահմանափակ ծառայությամբ բանակ զորակոչվող զինծառայողի համար չստեղծվեն իր առողջական վիճակին անհամատեղելի ծառայության հետ կապված իրավիճակներ: Դա կկանխի առողջական խնդիրների պատճառով զինծառայողների մահացությունները, ինչպես նաև նրանց առողջությանն անդառնալի վնասի պատճառումը:
9. Անհրաժեշտ է ստեղծել արագ արձագանքման խումբ տարբեր անկախ մասնագետներից կազմված, որպեսզի ցանկացած դեպքի ժամանակ, երբ

զինծառայող է տարվում ռազմական ոստիկանություն, ժամանի այնտեղ և իրականացնի համապատասխան ստուգումներ՝ կատարված գրառումների, ինչպես նաև զինծառայողի առողջական վիճակի (զննելով նրան) և կարգավիճակի վերաբերյալ: Դա կկանխի զինծառայողների իրավունքների մի շարք խախտումներ, այդ թվում՝ նաև նրանց անհիմն երկար ժամանակով ռազմական ոստիկանությունում պահելը և տարբեր քրեական գործերով վկաների, տուժողների, մեղադրյալների նկատմամբ իրականացվող ճնշումները: Նշված խմբի ստեղծման համար անհրաժեշտ է ՀՀ պաշտպանության նախարարության և մարդու իրավունքների ոլորտին առնչվող հասարակական կազմակերպությունների հետ ստեղծել համաձայնագիր, քանի որ այդ խմբի անդամները հանրային վերահսկողություն են իրականացնելու:

Համաձայնագիր

«Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիա» ստեղծելու մասին

Մենք՝ Մարդու իրավունքների ոլորտում գործող 10 հասարակական կազմակերպություններս՝ «Լրագրողներ Հանուն Մարդու Իրավունքների» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 01243309, հասցե՝ ք. Երևան, Լենինգրադյան 18շ., բն. 53), ի դեմս նախագահ Ժաննա Ալեքսանյանի, մի կողմից, «Հավասար իրավունքներ, հավասար հնարավորություններ» հաշմանդամություն ունեցող անձանց հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 06948712, հասցե՝ ք. Վանաձոր, 7-րդ փողոց, 6 փակուղի, տնակ 12), ի դեմս նախագահ Անուշ Ասլանյանի, «Իրավունքի Ուժ» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 02268006, հասցե՝ ք. Երևան, Ն. Շենգավիթ 11 փողոց, 39/1, բն 30), ի դեմս նախագահ Սոնա Հովակիմյանի, «Ազատ լրագրողների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 01268359, հասցե՝ ք. Երևան, Հալաբյան 19 շ., բն 16), ի դեմս նախագահ Լիլիթ Թաղնոսյանի, «Համայնքային Համախմբման և Աջակցության Կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 06610546, հասցե՝ ք. Ալավերդի, Սայաթ Նովա փողոց 14/35), ի դեմս նախագահ Օլեգ Դուրգարյանի, «Մարդու Իրավունքների Միջազգային Հանրություն» հասարակական կազմակերպություն (ՀՎՀՀ՝ 00448422, հասցե՝ ք. Երևան, Նոր Արեշ 4 փողոց, 47 տուն), ի դեմս նախագահ Բելլա Շիկարյանի, «Տնտեսական Իրավունքի կենտրոն» հասարակական կազմակերպություն (ՀՎՀՀ՝ 01821657, հասցե՝ ք. Երևան, Հարավ-Արևմտյան Բ2 թաղամաս, Ա. Բաբաջանյանի փողոց, /Շ/93/11), ի դեմս նախագահ Մովսես Արիստակեսյանի, «Քաղաքացի, Հարկատու-Բիզնես իրավապաշտպան» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 00107356, հասցե՝ ք. Աբովյան, 3-րդ միկրոշրջան, 6 շ., բն. 22), ի դեմս նախագահ Էդուարդ Բաղալյանի, «Լրագրողներ հանուն ապագայի» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 00864175, հասցե՝ ք.Երևան, Ազատություն 24, 3-րդ հարկ), ի դեմս նախագահ Սուրեն Դեհերյանի և «Ազատ քաղաքացի, քաղաքացիական նախաձեռնությունների աջակցման կենտրոն» հասարակական կազմակերպությունը (ՀՎՀՀ՝ 00119708, հասցե՝ Կոմիտասի 5ա, բն 13), ի դեմս Հովսեփ Խուրշուդյանի, մյուս կողմից, ստորագրում ենք համաձայնագիր Հանուն Հավասար Իրավունքների կոալիցիա ստեղծելու մասին:

Սույն Համաձայնագրին մասնակից հասարակական կազմակերպություններն ազդարարում են մարդու իրավունքների ոլորտում առկա խնդիրների կանխարգելման և վերացման համար պայքարի գործում համատեղ գործունեության և գործընկերության մասին՝ հռչակելով Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիայի ստեղծումը:

Համաձայնագրի հիմնական նպատակն է՝

- ստեղծել համագործակցության գործուն մեխանիզմներ «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիայի» կողմից իրականացվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրի շրջանակներում:

Կողմերի ստորագրությունները

«Լրագրողներ Հանուն Մարդու Իրավունքների» ՀԿ	Նախագահ՝ Ժաննա Ալեքսանյան
«Հավասար իրավունքներ, հավասար հնարավորություններ» հաշմանդամություն ունեցող անձանց ՀԿ	Նախագահ՝ Անուշ Ասլանյան
«Իրավունքի Ուժ» ՀԿ	Նախագահ՝ Սոնա Հովակիմյան
«Ազատ լրագրողների ասոցիացիա» ՀԿ	Նախագահ՝ Լիլիթ Թադևոսյան
«Համայնքային Համախմբման և Աջակցության Կենտրոն» ՀԿ	Նախագահ՝ Օլեգ Դուրգարյան
«Մարդու Իրավունքների Միջազգային Հանրություն» ՀԿ	Նախագահ՝ Բելլա Շիկարյան

«Տնտեսական Իրավունքի կենտրոն» ՀԿ	Նախագահ՝ Մովսես Արիստակեսյան
«Քաղաքացի, Հարկատու-Բիզնես իրավապաշտպան» ՀԿ	Նախագահ՝ Էդուարդ Բադալյան
«Լրագրողներ հանուն ապագայի» ՀԿ	Նախագահ՝ Սուրեն Դեհերյան
«Ազատ քաղաքացի, քաղաքացիական նախաձեռնությունների աջակցման կենտրոն» ՀԿ	Նախագահ՝ Հովսեփ Խուրշուդյան

Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, կոնսորցիումի միջոցով գործարկվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում, **«Ոչ թափանցիկ և մանիպուլիատիվ գործունեության վտանգները մեդիա ոլորտում»** թեմայով հունիսի 4-ին կազմակերպվել է հանրային քննարկում:

Հանրային քննարկման մասնակիցները, քննարկելով ներկայացված ոլորտում առկա խնդիրները մշակել են առաջարկությունների փաթեթ խնդիրները կարգավորելու և որոշակիորեն խթանելու համար:

Ներկայացնում ենք առաջարկությունները.

- Նպաստել ԶԼՄ-ների սեփականատերերի և խմբագրակազմի մասին բաց տեղեկատվության հասանելիությանը
- Աջակցել լրագրողների մասնագիտական պատրաստվածության ապահովմանը
- Նպաստել հետաքննական լրագրության զարգացմանը
- Լրատվամիջոցներում ձևավորել փաստերի ստուգման մշակույթ
- Նպաստել հավաստի և որակյալ տեղեկատվություն մատուցող լրատվամիջոցների հզորացմանը

Առաջարկություններ

Եվրոպական միության կողմից ֆինանսավորվող «Իրավաբանների հայկական ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության ղեկավարությամբ, կոնսորցիումի միջոցով գործարկվող «Կառուցողական երկխոսության հանձնառություն» ծրագրով տրամադրված ենթադրամաշնորհի շրջանակներում, «Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիան» կազմակերպել էր հանրային քննարկում «Սպառնալիքներ իրավապաշտպանների նկատմամբ. ատելության խոսքը համացանցում» թեմայով:

Քննարկման ընթացքում ներկաների հետ մշակվեց առաջարկներ՝

ՀՀ արդարադատության նախարարին՝ հանձնարարել համապատասխան ստորաբաժանմանը ուսումնասիրել ատելության խոսքի դեմ պայքարելու նպատակով օրենսդրական փոփոխություններ կատարելու անհրաժեշտությունը՝ նախաձեռնելով մասնագիտական քննարկումներ։

ՀՀ-ում գործող ԶԼՄ-ների խմբագիրներին, լրատվական կայքերի մոդեռատորներին ու ԶԼՄ-ներին՝ սոցիալական ցանցերում առկա էջերի/խմբերի պատասխանատուներին՝ վերահսկել ձեր կողմից արվող հրապարակումների ներքո արվող մեկնաբանությունները՝ բացառելով ատելության խոսքն ու բռնության հրահրումը, անհրաժեշտության դեպքում արգելափակելով ատելություն սերմանող օգտատերերի հաշիվները։

ՀՀ կառավարությանը՝ ծավալել համապետական արշավ ատելության խոսքի, դրա հետևանքների ու ատելության հիմքով հանցագործությունների բացառման ուղղությամբ՝ ներգրավելով հասարակական, քաղաքական, մշակութային ոլորտների որոշակի ճանաչում և բարձր հեղինակություն ունեցող անձանց։

ՔՀԿ-ների կոալիցիայի/ցանցի անվանումը		*Կոալիցիայի անդամ ՔՀԿ-ի անվանումը*
Մարդու իրավունքների պաշտպանության կոալիցիա	1	«Լրագրողներ Հանուն Մարդու Իրավունքների» ՀԿ
	2	«Հավասար իրավունքներ, հավասար հնարավորություններ» հաշմանդամություն ունեցող անձանց ՀԿ
	3	«Իրավունքի Ուժ» ՀԿ
	4	«Ազատ լրագրողների ասոցիացիա» ՀԿ
	5	«Համայնքային Համախմբման և Աջակցության Կենտրոն» ՀԿ
	6	«Մարդու Իրավունքների Միջազգային Հանրություն ՀԿ
	7	«Տնտեսական Իրավունքի կենտրոն» ՀԿ
	8	«Քաղաքացի, Հարկատու-Բիզնես իրավապաշտպան» ՀԿ
	9	«Լրագրողներ հանուն ապագայի» ՀԿ
	10	«Ազատ քաղաքացի, քաղաքացիական նախաձեռնությունների աջակցման կենտրոն» ՀԿ
	11	
	12	
	13	

Մարզ/ք. Երևան	Կնոջ/տղամարդու կողմից ղեկավարվող Կ/Տ
ք.Երևան	Կ
Լոռու մարզ/ք.Վանաձոր	Կ
ք.Երևան	Կ
ք.Երևան	Կ
Լոռու մարզ/ք.Ալավերդի	Տ
ք.Երևան	Կ
ք.Երևան	Տ
Արարատի մարզ/ք.Աբովյան	Տ
ք.Երևան	Տ
ք.Երևան	Տ